

PÄIVÄKUMMUN KOULU TASA-ARVO- JA

YHDENVERTAISUUSUUNNITELMA 2023 - 2025

SISÄLLYSLUETTELO

1. JOHDANTO	4
Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta eli tasa-arvolaki (609/1986)	4
Yhdenvertaisuuslaki (1325/2014)	5
2. EDELLINEN TASA-ARVO- JA YHDENVERTAISUUSUUNNITELMA	6
3. SELVITYS TASA-ARVOTILANTEESTA	6
3.1. Tilastot sukupuolen mukaan eriteltynä	6
3.2. Erytispiirteitämme	6
3.3. Suunnittelussa käytetyt tietolähteet ja työkalut	7
3.4. Kirjauksia	7
4. SUKUPUOLTEN SYRJIMÄTTÖMYYS JA TASA-ARVON EDISTÄMINEN	8
4.1. Opiskelijavalinnat ja sukupuolten tasa-arvo	8
4.2. Opetuksen järjestäminen ja sukupuolten tasa-arvo	8
4.3. Oppimiserot sekä opintosuoritusten arviointi ja sukupuolten tasa-arvo	8
4.4. Opinto-ohjaus ja opiskeluhoolto ja sukupuolten tasa-arvo	9
4.5. Oppilaitoksen tilat (fyysiset ja sähköiset ympäristöt) ja sukupuolten tasa-arvo	9
4.6. Sukupuoleen perustuvan häirinnän ja seksuaalisen häirinnän ehkäiseminen ja poistaminen	9
4.7. Muita tunnistettuja kehittämiskohteita sukupuolten tasa-arvon toteutumiseksi	9
5. SYRJIMÄTTÖMYYS JA YHDENVERTAISUUDEN EDISTÄMINEN	10
5.1. Peruste 1: Sukupuoli- ja seksuaali-identiteetin mukaan	10
5.2. Peruste 2: Kieli ja kulttuuri-identiteetti	10
5.3. Muita yhdenvertaisuuden toteutumisen kannalta tärkeitä kehittämiskohteita	10
6. OSALLISUUS JA SAAVUTETTAVUUS	11
6.1. Osallisuus, tasa-arvo ja yhdenvertaisuus	11
6.2. Suunnitelmakauden toimenpiteet tiivistetysti	11

Julkaisija

Vantaan kaupunki

6/2021

Kasvatus ja oppiminen

1. JOHDANTO

Tämän suunnitelman tavoitteena on ohjata henkilöstöämme syrjimättömyyteen ja tasa-arvon sekä yhdenvertaisuuden edistämiseen tasa-arvolain ja yhdenvertaisuuslain asettamassa viitekehyksessä. Tässä suunnitelmassa keskitytään toiminnalliseen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyöhön eli siihen, miten toimimme syrjimättömästi ja edistämme sukupuolten tasa-arvoa sekä kaikkien ihmisten yhdenvertaisuutta opiskelijoihimme ja yhteistyökumppaneihimme liittyvässä toiminnassamme.

Tämä suunnitelma on täten

- tasa-arvolain 5 a ja 6 c §:n mukainen oppilaitoskohtainen tasa-arvosuunnitelma, joka on laadittu yhteistyössä henkilöstön ja opiskelijoiden kanssa sekä
- yhdenvertaisuuslain 6 §:n mukainen oppilaitoskohtainen suunnitelma tarvittavista toimenpiteistä yhdenvertaisuuden edistämiseksi.

Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta eli tasa-arvolaki (609/1986)

Tasa-arvolaissa on kyse sukupuolten tasa-arvon toteutumisesta. Lain tarkoituksena on myös estää sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun perustuva syrjintä. Tasa-arvolain 4 §:n mukaan viranomaisten tulee kaikessa toiminnassaan edistää naisten ja miesten välistä tasa-arvoa tavoitteellisesti ja suunnitelmallisesti sekä luoda ja vakiinnuttaa sellaiset hallinto- ja toimintatavat, joilla varmistetaan naisten ja miesten tasa-arvon edistäminen asioiden valmistelussa ja päätöksenteossa. Erityisesti tulee muuttaa niitä olosuhteita, jotka estävät tasa-arvon toteutumista.

Tasa-arvolain 5 §:n mukaan viranomaisten ja koulutuksen järjestäjien sekä muiden koulutusta tai opetusta järjestävien yhteisöjen on huolehdittava siitä, että tytöillä ja pojilla sekä naisilla ja miehillä on samat mahdollisuudet koulutukseen ja ammatilliseen kehitykseen sekä että opetus, tutkimus ja oppiaineisto tukevat tämän

lain tarkoituksen toteutumista. Tasa-arvoa edistetään koulutuksessa ja opetuksessa lasten ikä ja kehitys huomioon ottaen.

Tasa-arvolain 5 a §:n mukaan koulutuksen järjestäjä vastaa siitä, että vuosittain laaditaan oppilaitoskohtaisesti tasa-arvosuunnitelma yhteistyössä henkilöstön ja opiskelijoiden kanssa.

Tasa-arvosuunnitelman tulee sisältää:

- 1) selvitys oppilaitoksen tasa-arvotilanteesta;
- 2) tarvittavat toimenpiteet tasa-arvon edistämiseksi;
- 3) arvio aikaisempaan tasa-arvosuunnitelmaan sisältyneiden toimenpiteiden toteuttamisesta ja tuloksista.

Erityistä huomiota tulee kiinnittää oppilas- tai opiskelijavalintoihin, opetuksen järjestämiseen, oppimiseroihin ja opintosuoritusten arviointiin sekä seksuaalisen häirinnän ja sukupuoleen perustuvan häirinnän ehkäisemiseen ja poistamiseen.

Tasa-arvolain 6 c §:n mukaan viranomaisten, koulutuksen järjestäjien ja muiden koulutusta tai opetusta järjestävien yhteisöjen sekä työnantajien tulee ennaltaehkäistä sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun perustuvaa syrjintää tavoitteellisesti ja suunnitelmallisesti. Tämä on otettava huomioon oppilaitosten tasa-arvosuunnitelmia valmisteltaessa ja tasa-arvoa edistävistä toimenpiteistä päätettäessä.

Yhdenvertaisuuslaki (1325/2014)

Yhdenvertaisuuslain tarkoituksena on edistää yhdenvertaisuutta ja ehkäistä syrjintää. Syrjintä tarkoittaa sitä, että henkilö, esimerkiksi johonkin vähemmistöön kuuluva ihminen, asetetaan muita huonompaan asemaan jonkin henkilöön liittyvän perusteen takia. Usein moni peruste, mukaan lukien sukupuoli, vaikuttaa samanaikaisesti (moniperusteinen tai risteävä syrjintä).

Yhdenvertaisuuslain 8 §:n mukaan ketään ei saa syrjiä iän, alkuperän, kansalaisuuden, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, poliittisen toiminnan, ammattiyhdistystoiminnan, perhesuhteiden, terveydentilan, vammaisuuden, seksuaalisen suuntautumisen tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella.

Yhdenvertaisuuslain 6 §:n mukaan koulutuksen järjestäjän ja tämän ylläpitämän oppilaitoksen on arvioitava yhdenvertaisuuden toteutumista toiminnassaan ja ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin yhdenvertaisuuden toteutumisen edistämiseksi. Edistämistoimenpiteiden on oltava oppilaitoksen toimintaympäristö, voimavarat ja muut olosuhteet huomioon ottaen tehokkaita, tarkoituksenmukaisia ja oikeasuhtaisia. Koulutuksen järjestäjän on huolehdittava siitä, että oppilaitoksella on suunnitelma tarvittavista toimenpiteistä yhdenvertaisuuden edistämiseksi. Koulutuksen järjestäjän ja tämän ylläpitämän oppilaitoksen on varattava oppilaille ja heidän huoltajilleen sekä opiskelijoille tai heidän edustajilleen mahdollisuus tulla kuulluiksi edistämistoimenpiteistä.

Yhdenvertaisuuslaissa on hyvä huomioida myös positiivista erityiskohtelua koskeva 9 §: "Sellainen oikeasuhtainen erilainen kohtelu, jonka tarkoituksena on tosiasiallisen yhdenvertaisuuden edistäminen taikka syrjinnästä johtuvien haittojen ehkäiseminen tai poistaminen, ei ole syrjintää."

Kouluilla on lakiin perustuva velvollisuus puuttua syrjintään ja häirintään. Koulujen vastuu puuttua häirintään vahvistuu yhdenvertaisuuslain muutoksella 1.6.2023 alkaen, jolloin koulutuksen järjestäjille tulee nykyistä vahvempi vastuu tunnistaa, puuttua ja poistaa häirintää:

- Koulun on ryhdyttävä tarpeellisiin toimiin oppilaaseen kohdistuvan häirinnän poistamiseksi. Koulutuksen järjestäjä syyllistyy syrjintään, jos näin ei toimita.
- Lisäksi häirinnän määritelmä muuttuu siten, että häirintä voi kohdistua yksilön lisäksi myös ihmisryhmään.

2. EDELLINEN TASA-ARVO- JA

YHDENVERTAISUUSSUUNNITELMA

Edellinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma on ollut voimassa vuodesta 2020 alkaen ja on ollut voimassa kevääseen 2023 asti.

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman keskeisimmiksi kehittämiskohteiksi on mainittu oppimisympäristöjen kehittäminen ja sukupuolisensitiivisyyden edistäminen. Kaikilla oppilailla on mahdollisuus samanlaiseen opetukseen. Tätä on edistetty tarjoamalla oppilaille samat opiskeluvälineet ja mahdollisuudet osallistua koulun retkille. Oppilailla on mahdollisuus osallistua ja tarvittaessa myös kieltäytyä osallistumasta koululla pidettäviin uskonnollisiin tilaisuuksiin.

Lyhyt arvio toimenpiteiden toteuttamisesta ja tuloksista:

- Koulussa on huolehdittu siitä, että oppilailla on käytössä tasapuolisesti opetuksessa käytettäviä tietokoneita ja tablet-laitteita
- On huolehdittu siitä, että oppilaat ovat voineet osallistua tasapuolisesti leirikouluihin ja muihin koulun retkiin
- Uskonnollisten tilaisuuksien ajaksi on järjestetty rinnakkaistilaisuuksia, joiden ohjelma on kerrottu etukäteen
- Koulussa on toteutettu peräkkäisinä vuosina remontteja. Remonttien yhteydessä on rakennettu oppimisympäristöjä, jotka tukevat joustavia opetusjärjestelyjä
- Oppilaita on osallistettu suunnittelemaan valinnaisaineiden tarjottimia (kts. luku 3.1.).

3. SELVITYS TASA-ARVOTILANTEESTA

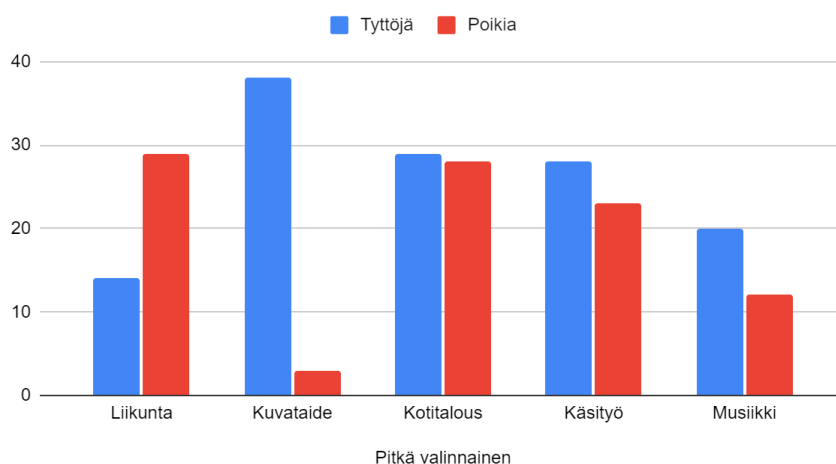
3.1. Tilastot sukupuolen mukaan eriteltynä

- Päiväkummun koulussa opiskelee yhteensä 317 oppilasta, jotka jakautuvat vuosiluokittain:
 - 1.lk 75 oppilasta
 - 2.lk 66 oppilasta
 - 3.lk 64 oppilasta
 - 4.lk 63 oppilasta
 - 5. lk 49 oppilasta.

Päiväkummun koulussa oppilaat osallistuvat itse lyhyiden valinnaisten valinnaisainetarjottimen luomiseen. Oppilaat saavat ilmoittautua haluamillensa kursseille. Pitkää valinnaista opiskellaan koko lukuvuoden ajan, mutta lyhyen valinnaisen kurssi vaihtuu lukuvuoden puolivälissä.

Kuvioissa 1–3 esitetään, miten tyttöjen ja poikien määrä jakautuu eri valinnaisaineiden välillä. Kuvioita tulkitessa tulee huomioida, että Päiväkummun koulussa opiskelee enemmän tyttöjä kuin poikia.

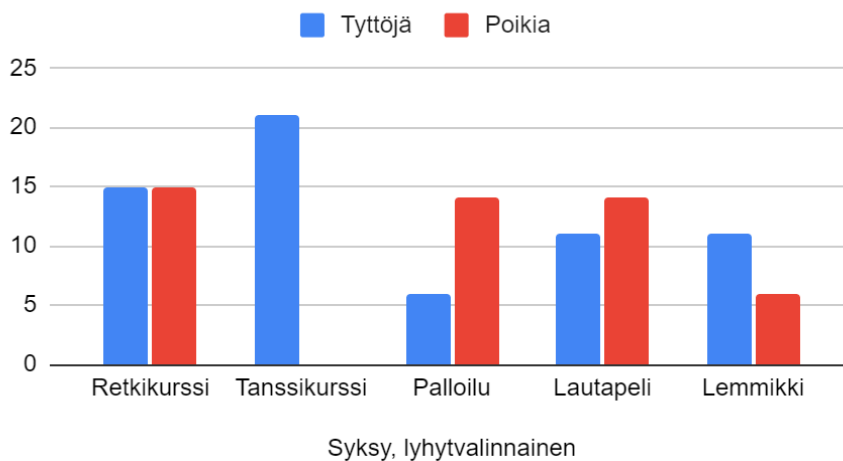
Pitkään valinnaiseen osallistuneet lukuvuonna 2022-2023

Kuvio 1. Pitkään valinnaiseen osallistuneet lukuvuonna 2022-2023.

Kuten kuviosta 1 huomaa, kotitaloudessa, käsityössä ja musiikissa sukupuolten välillä on vähiten eroa ainevalinnoissa. Kuvataiteen pitkän valinnaiseen osallistuvat ovat enimmäkseen tyttöjä, ja poikia osallistuu liikunnan pitkään valinnaiseen enemmän kuin tyttöjä.

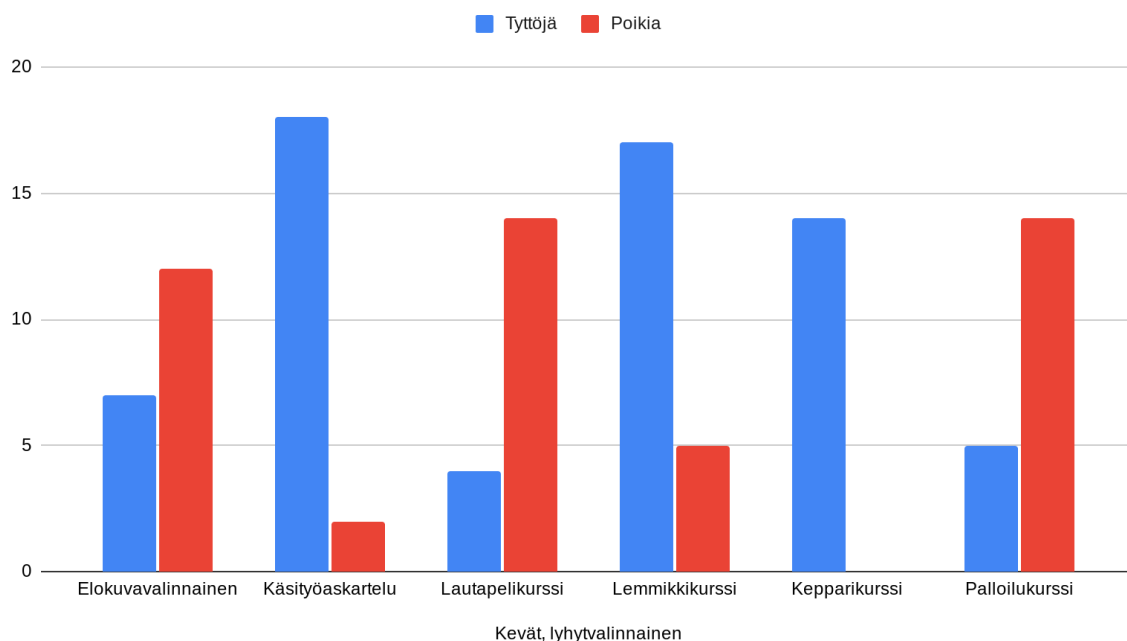
Syksyllä 2022 lyhytvalinnaiseen osallistuneet

Kuvio 2. Syksyllä 2022 lyhytvalinnaiseen osallistuneet.

Kuten kuviosta 2 huomaa, tanssikurssille on ilmoittautunut ainoastaan tyttöjä. Palloilukurssille on puolestaan ilmoittautunut enemmän poikia kuin tyttöjä.

Keväällä 2022 lyhytvalinnaiseen osallistuneet

Kuvio 3. Keväällä 2022 lyhytvalinnaiseen osallistuneet.

Kuten kuviosta 3 huomaa, käsityövalinnaiseen, lemmikkikurssille ja kepparikurssille on ilmoittautunut enemmän tyttöjä kuin poikia. Palloilukurssille ja lautapelikurssille on ilmoittautunut enemmän poikia kuin tyttöjä.

3.2. Erityispiirteitämme

Oppilaat saavat tukea koulunkäyntiin ja oppimiseen Päiväkummun koulussa. Koulussamme on kolme erityisopettajaa, joista kaksi toimii pienryhmän opettajina. Toinen opettaja vastaa 3.–5.-luokkalaisten pienryhmän opettamisesta. Toinen opettaja vastaa 1.–2.-luokkalaisten pienryhmän opettamisesta. Oppilaat valitaan pienryhmiin tuen tarpeen mukaisin perustein. Pienryhmiin ohjatuilla oppilailla on kaikilla erityisen tuen päätös.

Laaja-alainen erityisopettaja huolehtii luokkien 1–5 osa-aikaisesta erityisopetuksesta. Laaja-alaisen erityisopettajan tukea oppilas voi saada Päiväkummun koulussa kaikilla kolmella tuen portaalla.

S2-oppilailla on yhteiskunnallisesti todettu olevan enemmän tarvetta saada tukea oppimiseen. Ilmiö näkyy myös meidän koulussamme. S2-opettaja ja laaja-alainen erityisopettaja toteuttavat opetusta yhteisopettajuuden mallin mukaisesti kolmella viikkotunnilla lukuvuonna 2022–2023.

Yleinen tuki

Kaikki oppilaat ovat yleisen tuen piirissä. Jokaisella oppilaalla on oikeus tukiopetukseen tarvittaessa. Ryhmän ja yksittäisen oppilaan tukemista on myös luokan struktuurin kehittäminen. Opettajat kehittävät luokkien toimintaa seuraavilla tavoilla: tuntien aloittaminen ja lopettaminen, oppilaiden vastaanottaminen välitunneilta, kuvallisen struktuurin rakentaminen luokkaan, havaintovälineiden käyttäminen luokassa ja läksyjen merkitsemisen käytänteet. Hyvän struktuurin ja kielitietoisien pedagogiikan kehittäminen luokassa tukee kaikkien oppilaiden oppimista ja suomen kielen kehittymistä.

Tehostettu tuki

Tehostettu tuki otetaan käyttöön, kun opettaja yhteistyössä vanhempien ja oppilaan kanssa toteaa, että yleinen tuki ei enää riitä. Tukimuotoja ovat esimerkiksi koulunkäynnin ohjaajan tuki luokassa, osa-aikainen erityisopetus, tukiopetus,

opetuksen eriyttäminen ja erilaiset koejärjestelyt. Opetusta voidaan tarvittaessa eriyttää tehostetussa tuessa alaspäin. Tällöin keskitytään vuosiluokan opetussuunnitelmassa kirjattuun ydinsisältöön.

Erityinen tuki

Jos tehostettu tuki ei riitä, oppilaalle on annettava erityistä tukea. Annetun tuen riittävyttä arvioidaan opettajien ja vanhempien kanssa yhteistyössä. Erityisessä tuessa annettava tuki on pitkäaikaista ja laajaa. Erityistä tukea voi saada joko pienryhmässä tai integroituna yleisopetuksen ryhmässä.

Oppimissuunnitelma ja Hojks

Oppimissuunnitelmat ja HOJKS:t ovat työvälineitä tukea tarvitsevien oppilaiden opetuksen suunnittelussa. Oppimissuunnitelmiin kirjataan oppilaan tuen tarve ja käytettävät tukitoimet. Päävastuu oppimissuunnitelmien ja HOJKSien laadinnasta on luokanopettajilla. Erityisopettaja on apuna, kun tehostetun tai erityisen tuen oppilaalle laaditaan asiakirjoja. Oppimissuunnitelma voidaan laatia oppilaille kaikilla tuen tasoilla.

Taulukossa 1 esitellään Päiväkummun koulussa omana äidinkielenä opetettavat kielet. Kaikki oppilaat eivät kuitenkaan opiskele kotona puhuttavaa kieltä äidinkielenä, joten kaikki oppilaiden käyttämät kielet eivät näy koulun tilastoissa.

Taulukko 1. Päiväkummun koulun omana äidinkielenä opetettavat kielet.

Omana äidinkielenä opetettava kieli	Puhujien määrä
venäjä	31
arabia	5
viro	4
englanti	4
somali	4
uzbekki	3
urdu	3
dari	2

farsi	2
mandariinikiina	2
tamili	2
katalaani	1
khmer, kambodza	1
liettua	1
thai	1
tigrinja	1
vietnam	1
	Yhteensä 69

Kuten taulukosta 1 huomaa, Päiväkummun koulussa opetetaan selkeästi eniten äidinkielenä venäjää. Venäjää opetetaan siis eniten Päiväkummun koulussa äidinkielenä suomea äidinkielenä opiskelevien jälkeen. Toiseksi eniten opetetaan äidinkielenä arabiaa, ja muita yleisimpiä opetettavia äidinkieliä ovat viro, englantia, uzbekki ja urdu.

3.3. Suunnittelussa käytetyt tietolähteet ja työkalut

Päiväkummun koulussa teetetään oppilailla kouluterveyskysely joka toinen vuosi. Oppilaiden hyvinvoinnin arvioinnissa on hyödynnetty kouluterveyskyselyitä vuosilta 2017, 2019 ja 2021. Vuoden 2023 kouluterveyskysely on jo teetetty, mutta kyselyn tulokset tulevat myöhemmin. Kyselyn keskeisimpiä indikaattoreita ovat oppilaiden terveys, hyvinvointi ja koulumotivaatio.

Poikien kouluterveyskyselyiden tuloksista nousi esille erityisesti koulunkäyntimotivaation laskeminen verrattuna tyttöjen koulunkäyntimotivaatioon. Poikien tyytyväisyys elämään on laskenut vuosien 2019 ja 2021 välillä. Poikien kokema yksinäisyys on lisääntynyt vuosien 2019 ja 2021 välillä. Pojat kokevat myös enemmän fyysistä uhkaa.

Kouluterveyskyselyssä tyttöjen kohdalla nousi esiin tuli esiin koronan jälkeisen ajan ilmiönä havaittua tyttöjen kohonnutta mielialaan liittyviä ongelmia kahden viime viikona aikana. Toimenpiteenä 2023 keväällä järjestetään tukiryhmä 4.–5.-luokilta valikoidulle tytöille.

Aamupalan päivittäin syöneiden oppilaiden määrä on laskenut Päiväkummun koulussa. Oppilaskunta toteuttaa lukuvuonna 2023–2024 kampanjan aamupalojen tärkeyden puolesta.

Koulun oma hyvinvointikysely on toteutettu viimeksi maaliskuussa 2023. Vastauksien pohjalta kootaan palaute oppilaiden kanssa luokassa käsiteltäväksi. Yhr jalkautuu luokkiin antamaan keskustelemaan luokan tilanteesta tarpeen vaatiessa. Yhr miettii opettajien ja oppilaiden kanssa yhteistyössä mahdollisia kohdennettuja luokkakohtaisia toimenpiteitä.

Koulun henkilökunnalla on velvollisuus seurata tarkasti koulun tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumista. Heillä on velvollisuus myös puuttua havaitsemiinsa epäkohtiin. Oppilaita kannustetaan kertomaan aikuisille, jos he huomaavat häirintää tai kiusaamista koulussa.

Oppilaskunta miettii turvallisen tavan kertoa koulun aikuisille näkemästään syrjinnästä tai kiusaamisesta. Häirinnästä tai kiusaamisesta ilmoittavan oppilaan anonymiteetin tulisi säilyä niin, että muut oppilaat eivät tiedä ilmoittajan henkilöllisyyttä.

Jos koulussa havaitaan syrjintää tai häirintää, puututaan siihen seuraavien toimenpiteiden kautta:

- Ensisijaisena vastuuhenkilönä on aina aikuinen, esimerkiksi opettaja tai joku muu henkilökuntaan kuuluva.
- Selvitetään onko kyseessä yksittäinen tapaus vai laajempi ilmiö. Jos kyseessä on yksittäinen tapaus, noudatetaan alla olevia toimenpiteitä. Jos kyseessä on laajempi ilmiö, sovitaan yhteisesti siitä, miten toimitaan.
- Tilanteesta keskustellaan asianosaisten kanssa ja selvitetään tapahtumien kulku. Keskustelussa huolehditaan siitä, että jokainen tulee kuulluksi.

- Keskustellaan ja sovitaan seuraamuksista sekä tilanteen seurannasta. Sovitaan yhteisesti syrjinnän ja/tai häirinnän loppumisesta ja sovitaan, mitä tapahtuu, jos syrjintä ja/tai häirintä sopimuksesta huolimatta jatkuu.
- Keskustelusta ilmoitetaan aina huoltajalle sekä vakavuusasteesta riippuen myös oppilashuoltohenkilöstölle. Jos huoltajat toivovat, järjestetään uusi keskustelu, jossa myös huoltajat ovat mukana.
- Suoritetaan sovitut seuraamuksiin liittyvät toimenpiteet.
- Jos tilanne toistuu, kutsutaan paikalle tekijän ja teon kohteen huoltajat ja pohditaan yhdessä ratkaisuja tilanteeseen. Vakavammissa tilanteissa selvitetään, onko tarvetta ottaa yhteyttä lastensuojelun henkilöstöön ja/tai poliisiin.
- Oppilashuolto huolehtii siitä, että niin tekijä kuin teon kohde saavat tarvittavaa tukea.

3.4. Kirjauksia

Rehtorin määräämä työryhmä laatii yhdenvertaisuus- ja tasa-arvossuunnitelman pohjan. Rehtori ja koulun johtoryhmä täydentävät suunnitelmaa ja pohtivat, miten henkilöstöä, oppilaita ja vanhempia osallistetaan suunnitelman täydentämiseen ja arviointiin.

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvossuunnitelma on voimassa 1.8.2023–31.12.2025. Suunnitelma käsitellään opettajien kokouksessa elokuussa 2023 veso-päivän aikana.

Tämän suunnitelman toteutumista seurataan toteuttamalla tasa-arvokysely lukuvuoden 2023-2024 aikana ja sen jälkeen tarpeen mukaan vuosittain.

Tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma on vahvasti yhteydessä koulun muihin suunnitelmiin. Kouluterveyskyselyn tuloksia seurataan myös tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden näkökulmasta. Koulussa toteutetaan myös oma kouluhyvinvointikysely ja tasa-arvokysely. Tarvittaessa sovelletaan kiusaamiseen puuttumisen ja seurannan mallia.

Tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelmasta tiedotetaan henkilöstölle, opiskelijoille ja huoltajille. Henkilöstön tiedottaminen tapahtuu veso- ja ys-ajalla. Suunnitelma julkaistaan kaikkien nähtäville koulun verkkosivuille. Tämän lisäksi tasa-arvo ja yhdenvertaisuus liitetään osaksi koulun hyvinvoinnin vuosikelloa. Tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta voidaan käsitellä salissa perjantain yhteisöllisellä tunnilla.

4. SUKUPUOLTEN SYRJIMÄTTÖMYYS JA TASA-ARVON EDISTÄMINEN

Tavoitteemme on, että kaikilla sukupuolilla on samat oikeudet, velvollisuudet ja mahdollisuudet toteuttaa itseään sekä osallistua yhteiskunnan toimintaan. Tämän toteutumiseksi tarvitaan sekä oman toimintamme syrjimättömyyttä että tasa-arvon edistämistä kaikessa toiminnassa oppilaitoksessamme.

4.1. Opiskelijavalinnat ja sukupuolten tasa-arvo

Oppilaat valikoituvat lähikouluun oppilaaksiottoalueen mukaan. Aluepäällikkö määrittelee vuosittain oppilaaksiottoalueen rajat. Toissijaisessa oppilasvalinnassa noudatetaan Vantaan perusopetuksen ohjeistusta.

4.2. Opetuksen järjestäminen ja sukupuolten tasa-arvo

Päiväkummun koulussa opetus järjestetään siten, että jokainen oppilas saa opetussuunnitelman mukaista opetusta, oppilaanohjausta sekä riittävää oppimisen ja koulunkäynnin tukea heti tuen tarpeen ilmetessä. Koulussa huolehditaan siitä, että oppilaan oikeus oppilashuoltoon ja laissa määriteltuihin opintososiaalisiin etuihin ja palveluihin toteutuu.

Päiväkummun koulussa rakennetaan ja kehitetään jatkuvasti turvallista opiskeluympäristöä, jossa oppilailla on hyvä olla. Yhdenvertaisuuslain mukaisesti ketään ei aseteta eriarvoiseen asemaan.

Opetuksen järjestämisessä ja toteuttamisessa huolehditaan siitä, että kaikilla on samanlaiset mahdollisuudet koulutukseen. Koulussa pidetään huolta siitä, ettei esimerkiksi älylaitteen tai tietokoneen puute hankaloita tai estä opiskelua ja tehtävien tekemistä. Myös leirikoulujen, retkien ja opintokäyntien suhteen varmistetaan, että

jokaisella oppilaalla on mahdollisuus osallistua varallisuudesta huolimatta. Päiväkummun koulussa ei edellytetä oppilaan osallistuvan taloudellisesti retkien järjestämiseen. Vanhempainyhdistys ja luokkatoimikunnat voivat halutessaan järjestää varainhankintaa ja tukea siten retkien järjestämistä. Kaikki oppilaat voivat osallistua retkiin ja leirikouluihin riippumatta siitä, ovatko huoltajat osallistuneet varojen keräämiseen.

Koulussa opetus järjestetään siten, että opiskeluympäristö sopii jokaiselle oppilaalle huolimatta sukupuolesta tai muista ominaisuuksista. Koulussa jokaiselle annetaan mahdollisuus oppia juuri itselle sopivalla tavalla. Opetus järjestetään sukupuolisensitiivisesti.

Sukupuolisensitiivisen opetuksen järjestämisellä tarkoitetaan sitä, että jokaisen oppilaan yksilölliset tarpeet tulevat huomioiduksi ilman, että niihin liitetään sukupuoleen liittyviä ennakko-odotuksia tai -käsityksiä. Jokainen oppilas tulee kohdatuksi omana itsenään ja yksilönä.

Koulun yhteiset tilaisuudet järjestetään niin, että jokaisella on alkuperästä, kansalaisuudesta, kielestä, uskonnosta tai vakaumuksesta riippumatta mahdollisuus osallistua tilaisuuteen. Uskonnolliset tilaisuudet järjestetään uskontopalkin aikana tai tapahtumina esimerkiksi Rekolan kirkolla. Muille järjestetään samaan aikaan vastaava tilaisuus. Jokaisella on mahdollisuus kieltäytyä uskonnollisista tilaisuuksista, jolloin hän osallistuu koululla järjestettävään vaihtoehtoiseen tilaisuuteen.

4.3. Oppimiserot sekä opintosuoritusten arviointi ja sukupuolten tasa-arvo

Opintosuoritusten arviointi perustuu valtakunnallisessa, kuntakohtaisessa ja koulukohtaisessa opetussuunnitelmassa määriteltyjen tavoitteiden saavuttamiseen. Oppilaita ohjataan asettamaan omalle oppimiselleen tavoitteita ja arvioimaan niiden toteutumista. Arvioinnissa ei verrata oppilaiden keskinäisiä suorituksia ja saavutuksia, eikä arviointi koskaan perustu henkilökohtaisiin ominaisuuksiin. Arviointi on jatkuvaa, monipuolista ja ohjaavaa. Arvioinnissa käytetään erilaisia toimintatapoja

ja oppilaalle annetaan jatkuvaa palautetta. Oppilaille annetaan mahdollisuus osoittaa osaamisensa eri tavoin.

Käyttäytyminen arvioidaan aina erikseen, eikä se vaikuta eri oppiaineista saataviin arviointeihin. Oppilaalla ja huoltajalla on aina oikeus saada tietoa siitä, miten arviointiperusteita on sovellettu oppilasta arvioitaessa. Arvosanat annetaan yhdenvertaisin perustein, ja koulussa pidetään yllä yhtenäistä arviointikulttuuria. Opettajat suunnittelevat luokka-astetiimeissä yhdenmukaisesti arviointikriteerit- ja menetelmät, jotta tasa-arvoinen arviointi toteutuu kaikissa luokissa.

Arvioinnin ja oppimisen kriteerit ovat yhdenvertaiset. Jos havaitaan oppimisen vaikeuksia, asiaan puututaan mahdollisimman pian. Oppimiseroja tasoitetaan lisäämällä matematiikan ja suomen kielen resurssia sekä laaja-alaisen erityisopettajan resurssia.

Päiväkummun koulussa oppilaat opiskelevat suomen kieleltä S1- tai S2-oppimäärällä. Kaikki S2-oppilasta opettavat opettajat ovat S2-opettajia (luokanopettaja, ela/elo, S2-opettaja). Kaikilla opettajilla on siis velvollisuus tutustua S2-oppimäärän tavoitteisiin ja arviointiperusteisiin, jotta S2-oppilaan arviointi toteutuu oikeudenmukaisesti.

4.4. Opinto-ohjaus ja opiskelijahuolto ja sukupuolten tasa-arvo

Koulupsykologi on käytettävissä yhtenä päivänä viikossa, kuraattori on käytettävissä kahtena päivänä viikossa ja kouluterveydenhoitaja on käytettävissä kolmena päivänä viikossa. Oppilaita ohjataan oppilashuollon palveluihin heti huolen tai tarpeen ilmetessä. Tulkkauspalveluita hyödynnetään tarvittaessa oppilashuollon asioissa. Tarpeen vaatiessa hyödynnetään myös koulupsykologien konsultaatiotiimiä.

Koululla toteutetaan vuosittain omaseuranta oppilashuollon palvelujen toteutumisessa. Yhteisöllinen hyvinvointiryhmä vastaa toteutumisen seurannasta.

4.5. Oppilaitoksen tilat (fyysiset ja sähköiset) ja sukupuolten tasa-arvo

Päiväkummun koulua on remontoitu opetussuunnitelmaa ja strategisia tavoitteita tukevasti. Yhteisopettajuutta mahdollistavia luokkarakenteita tuetaan remontoinnissa. Koulua remontoidaan esteettömäksi kesällä 2023.

4.6. Sukupuoleen perustuvan häirinnän ja seksuaalisen häirinnän ehkäiseminen ja poistaminen

Päiväkummun koulussa annetaan tilaa sukupuolen moninaisuuden ilmaisemiselle. Jokaisen sukupuoli- ja seksuaali-identiteettiä kunnioitetaan. Koulussa kannustetaan, tuetaan ja edistetään erilaisten ihmisten kohtaamista ja arvostamista.

Sukupuoli-identiteetistä ja seksuaalisuudesta keskustellaan oppitunneilla osana opetusta ja opetussuunnitelmaa. Opetusryhmiä ei koosteta sukupuolisidonnaisesti missään oppiaineessa.

Päiväkummun koulussa jokaisella oppilaalla ja henkilökunnan jäsenellä on oikeus turvalliseen ja häirinnästä vapaaseen arkeen. Kaikenlainen seksuaalinen häirintä on kiellettyä. Koulussa tiedostetaan se, että seksuaalinen häirintä pitää sisällään erilaisia muotoja.

Tunne häirinnästä on aina subjektiivinen tunne, joka on ennen kaikkea kokijan määriteltävissä. Kaikki seksuaaliseen häirintään viittaavat toimet otetaan aina vakavasti ja selvitetään välittömästi.

Oppilaiden kanssa keskustellaan laajasti jokaisen oikeudesta fyysiseen koskemattomuuteen. Oppilaille selvennetään, että jokainen ihminen määrittelee itse sen, kuka ja miten häntä saa koskea. Koulussa pidetään huolta siitä, että oppilaat ja henkilökunta tiedostavat seksuaalisen häirinnän eri muodot.

Päiväkummun koulussa on ilmennyt lukuvuosina 2021–2022 ja 2022–2023 lisääntyvissä määrin sanallista häirintää sekä fyysisen koskemattomuuden

rikkomista. Toimintaan on puututtu sopu-tiimin kautta. Tulevana lukuvuonna toimintaa pyritään ehkäisemään nostamalla hyvinvointiviikon teemaksi häirinnän ja syrjinnän ehkäisy. Lisäksi ilmiö nostetaan esille vanhempainillassa ja tuodaan huoltajien tietoisuuteen.

Oppilailla on vapaa-ajalla käytettävissä Vantaan kaupungin hankkima Someturva-palvelu, jonka avulla voi pyytää apua sosiaalisessa mediassa koettuun häirintään. Neljäsluokkalaisilla on käytössä School day -sovellus, jota käytetään koulussa kouluviihtyvyyden kartoittamiseen.

4.7. Muita tunnistettuja kehittämiskohteita sukupuolten tasa-arvon toteutumiseksi

Opettajainhuoneen sijasta alamme käyttää nimeä henkilöstötila, sillä se on kaikkien työntekijöiden yhteinen kokoontumispaikka, ei pelkästään opettajille. Otamme uuden nimen käyttöön ja harjoittelemme kaikki käyttämään sitä. Koulun vessoista muutetaan osa Unisex -vessoiksi.

Henkilökunnan tiedottamiseen varataan työaika ja huolehditaan tiedon saavutettavuudesta kaikille henkilökunnan jäsenille. Henkilöstön tasa-arvo-osaamista tuetaan yhteisellä YS-ajalla.

Koulussamme käytetään nykyaikaisia ja ajanmukaisia oppimateriaaleja. Opettaja silmäilee kriittisellä silmällä käytettäviä materiaaleja. Vanhentuneiden oppimateriaalien kohdalla käsitellään asiaa mediakasvatuksen näkökulmasta oppilaiden kanssa. Koulussamme huomioidaan myös toisia halventavan kielen käyttöä. Opettaja huomioi kielellisen sensitiivisyyden ilmaisussaan.

Oppilaita kannustetaan valitsemaan aidosti itseä kiinnostavia ainevalintoja ja etenemään opinnoissaan omia mielenkiinnonkohteitaan hyödyntäen. Oppilaat voivat ilmoittaa kokemastaan häirinnästä tai kiusaamisesta anonyymisti jättämällä viestin Huoliboxiin.

5. SYRJIMÄTTÖMYYS JA

YHDENVERTAISUUDEN EDISTÄMINEN

Olemme arvioineet syrjimättömyyden toteutumista oppilaitoksessamme yhdenvertaisuuslaissa esitettyjen henkilöön liittyvien perusteiden pohjalta. Erityisen huomion ja yhdenvertaisuustyön kohteiksi nostamme seuraavat henkilöön liittyvät perusteet:

5.1. Sukupuoli- ja seksuaali-identiteetin mukaan:

Oppilaiden ryhmittelyssä perusteena käytetään pedagogista arviointia. Koulussamme pyritään muodostamaan oppilaan hyvinvointia tukevia oppilasryhmiä.

Valinnaisaineryhmät muotoutuvat oppilaiden omien toiveiden pohjalta, ja he saavat myös itse valita omien mielenkiinnon kohteiden pohjalta ryhmien välillä.

Koulussa ylläpidetään avointa, keskustelevaa ja hyväksyvää ilmapiiriä suhteessa oppilaiden kokemukseen itsestään.

5.2. Kieli- ja kulttuuri-identiteetti:

Vantaan voimassa olevan strategian (2022–2025) mukaisesti Päiväkummun koulussa edistetään kielitietoista opetusta ja arviointikulttuuria. Päiväkummun koulussa opiskelee lukuisia kieli- ja kulttuuriryhmiä. Koulun tehtävä on tukea oppilaan mahdollisuutta rakentaa omaa kieli- ja kulttuuri-identiteettiä. Oman äidinkielen oppiminen ja tukeminen tukee suomen kielen ja suomenkielisten oppimissisältöjen oppimista.

Kielitietoinen koulu vaatii kielitietoista opetusta. Kielitietoisessa opetuksessa otetaan huomioon eri kielitaustat, jotka vaikuttavat suomen kielen sekä muiden oppiaineiden sisältöjen oppimiseen. Arvioinnissa otetaan huomioon oppilaan kielitausta.

Kielitietoisuusvastaava on kielitietoisten opetus- ja arviointimenetelmien kehittämisen tukena. Suomi toisena kielenä -opetussuunnitelman mukaisesti koulussa vahvistetaan oppilaan monikielisen ja -kulttuurisen identiteetin muodostumista.

Oman äidinkielen opettajat ja monikulttuuriset ohjaajat työskentelevät koulumme henkilökunnan kanssa. Pyritään järjestämään alkavana lukuvuonna 2023-2024 venäjänkielisille oppilaille läksykerho tukemaan suomenkielisten sisältöjen ymmärtämistä.

5.3. Muita yhdenvertaisuuden toteutumisen kannalta tärkeitä kehittämiskohteita

Ihmisoikeuksia, moninaisuutta ja syrjimättömyyttä käsitellään opetussuunnitelman mukaisesti. Koulussa käytettäviä materiaaleja päivitetään säännöllisin väliajoin

Kaikki koulupäivän aikana tapahtuva toiminta on avointa, maksutonta. Uskonnollisten tilaisuuksien aikana järjestetään korvaavaa samansisältöistä ohjelmaa, joka on ilmoitettu huoltajille etukäteen.

Erilaisten teemapäivien (vainojen uhrien muistopäivä 27.1., kansainvälinen naistenpäivä 8.3., tasa-arvon päivä 19.3, lapsen oikeuksien päivä 20.11., ihmisoikeuksien päivä 10.12.) huomioidaan mahdollisuuksien mukaan koulupäivän aikana.

Monikielinen ohjaaja tukee tuntemiensa kieli- ja kulttuuritaustojen oppilaita ja huoltajia. Ohjaaja työskentelee myös yhteistyössä opettajien kanssa. Toimintaa kehitetään lukuvuoden 2023–2024 aikana esimerkiksi monikielisten ohjaajien läksykerhon avulla.

Koulussa on otettu käyttöön hyvinvoinnin vuosikello lukuvuonna 2022–2023. Sen käyttämistä jatketaan edelleen ja sen sisältöjä kehitetään jatkuvasti. Hyvinvoinnin vuosikellon teemakuukausien sisältöjä ovat olleet esimerkiksi kielitietoisuus ja kaveritaidot.

6. OSALLISUUS JA SAAVUTETTAVUUS

6.1. Osallisuus, tasa-arvo ja yhdenvertaisuus

Tieto on saavutettavissa kaikille. Koko henkilöstön tasolla parannetaan tiedon saavutettavuutta. Kaikille varataan viikkotyöaikaan aikaa tiedotteiden läpikäymiseen. Oppilaat ja huoltajat seuraavat tiedotteita koulun vuosikellon mukaisesti. Vuosikelloa muokataan saadun palautteen mukaisesti.

Oppilaita, huoltajia ja henkilöstöä osallistetaan päätöksentekoon kyselyiden ja YS-ajalla tapahtuvan työskentelyn avulla. Tiimit jakavat tiimin sisällä olevat tehtävät jaetun johtajuuden periaatteiden mukaisesti. Päiväkummun koulussa on oppilaskunta. Lisäksi kaikki oppilaat osallistuvat valinnaisainetarjottimien suunnitteluun ja luokan sisäisten asioiden päätöksentekoon.

Opettajat ja oppilaat osallistetaan oppimisympäristöjen ja retkien suunnitteluun. Opettajat ja oppilaat saavat vaikuttaa myös oppimateriaalien valintaan.

Päiväkummun koulussa on vakiintunut juhla- ja tapahtumakulttuuri. Oppilaat ja opettajat osallistetaan tapahtumien suunnitteluun ja järjestämiseen. Muita osallisuuden muotoja ovat kummitoiminta, välituntilainaanon ylläpito, oppilaskuntatoiminta, ruokala-apulaisena toimiminen ja kirjaston järjestäminen.

Päiväkummun koulussa parannetaan osallisuutta, tasa-arvoisuutta ja yhdenvertaisuutta lukuisin toimenpitein. Koulussamme kehitetään kielitietoista opetusta ja arviointimenetelmiä. Kielitietoisuuden koulun kehittämisen tukena toimii henkilökuntaan kuuluva kielitietoisuusvastaava.

Opetusta kehitetään jatkuvasti. Vantaan kaupungin strategiakauden 2022-2025 mukaisesti koulussa kehitetään yhteisopettajuuden toimintamalleja. Hyvinvoinnin vuosikelloa arvioidaan ja kehitetään hyvinvointivastaavien toimesta. Koulun toimintaa

ja henkilöstöä koskevan tiedon saavutettavuutta kehitetään varmistamalla, että kaikki henkilökunnan jäsenet pääsevät työajalla lukemaan viikottaiset tiedotteet,

6.2. Suunnitelmakauden toimenpiteet tiivistetysti

Asia: Koulun tilojen nimitykset ja käyttö

Mitä teemme: Opehuoneen sijasta alamme käyttää nimeä henkilöstötila, sillä se on kaikkien työntekijöiden yhteinen kokoontumispaikka, ei pelkästään opettajille.

Otamme uuden nimen käyttöön ja harjoittelempa kaikki käyttämään sitä.

Koulun vessoista muutetaan osa Unisex -vessoiksi.

Kuka seuraa (rehtorin lisäksi): henkilöstö

Toteutuminen (väli- tai loppuarviointi): jatkuva arviointi ja muistuttelu, tasa-arvokysely

Asia: Tiedottamisen yhdenvertaisuus, tieto kaikkien saavutettavissa

Mitä teemme: Tiedottamiseen varataan aikaa ja huolehditaan tiedon saavutettavuudesta. (Avustajien mahdollisuus tutustua viikkokirjeeseen)

Kuka seuraa (rehtorin lisäksi): henkilöstö

Toteutuminen (väli- tai loppuarviointi): jatkuva arviointi, tasa-arvokysely

Asia: Kielitietoisen opetuksen kehittäminen, oppilaiden kieli- ja kulttuuritausta huomioidaan

Mitä teemme: Kielitietoisten opetus- ja arviointimenetelmien kehittäminen

Kuka seuraa (rehtorin lisäksi): kielitietoisuusvastaava

Toteutuminen (väli- tai loppuarviointi): seuraavan lukuvuoden lopussa arvioidaan seuraavan kerran toteutumista, tasa-arvokysely

Asia: Käytetään nykyaikaisia ja ajanmukaisia oppimateriaaleja. Opettaja silmäilee kriittisellä silmällä käytettäviä materiaaleja.

Mitä teemme: Vanhentuneiden oppimateriaalien kohdalla käsitellään asiaa mediakasvatuksen näkökulmasta oppilaiden kanssa.

Kuka seuraa (rehtorin lisäksi): opetushenkilöstö

Toteutuminen (väli- tai loppuarviointi): jatkuva arviointi, tasa-arvokysely

SUUNNITELMAN TEKEMISEN TUKIMATERIAALI

- Vantaan kaupungin tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma
- https://www.vantaa.fi/hallinto_ja_talous/talous_ja_strategia/strategia/tasa-arvo_ja_yhdenvertaisuus
- MUKANA! Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyö toisella asteella, Opetushallitus
www.oph.fi/fi/tilastot-ja-julkaisut/julkaisut/mukana-tasa-arvo-ja-yhdenvertaisuusty-toisella-asteella
- Tasa-arvotyö on taitolaji, Opetushallitus
<https://www.oph.fi/fi/tilastot-ja-julkaisut/julkaisut/tasa-arvoty-taitolaji>
- TASA-ARVOKOMPASSI: Työkalu tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitteluun, Rauhankasvatusinstituutti
<https://maailmankoulu.fi/wp-content/uploads/2021/01/Tasa-arvokompassi-VAKA.pdf>
- Koulu vailla vertaa, Rauhankasvatusinstituutti
https://rauhankasvatus.fi/wp-content/uploads/2018/02/yhdenvertaisuus_opas_web.pdf
- Oppia kaikille!, Sisäasiainministeriö
<https://yhdenvertaisuus.fi/documents/5232670/5376058/Oppia+kaikille+suomi/09dd5121-d98e-487c-9acf-ee768620da0e/Oppia+kaikille+suomi.pdf>
- Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden käsitteiden sanasto, THL:n tasa-arvotiedon keskus:
<https://thl.fi/fi/web/sukupuolten-tasa-arvo/sukupuoli/tasa-arvosanasto>
- Miehiä ja naisia – Suomen kielen seksismi ja sen purkaminen, Mila Engelberg, TANE
https://tane.fi/documents/1429808/1854322/TANE_Miehia_ja_naisihmisia_verkko_valmis.pdf/d7b558dc-74ed-4981-0b06-f890ff2973d5/TANE_Miehia_ja_naisihmisia_verkko_valmis.pdf
- Sukupuolten segregaatoin lieventämisestä, SEGLI-hanke
<https://www.kaikkienduuni.fi/news/2019/3/8/koulutusaineisto-sukupuolen-mukaisen-segregaatoin-syyt-ja-keinoja-segregaatoin-lieventmiseksi>
- <https://thl.fi/fi/web/sukupuolten-tasa-arvo/tasa-arvon-edistaminen/tietopa-ketti-sateenkaarilapsista-ja-nuorista-ammattilaiselle>
- [Johdanto antirasismikoulutukseen - THL](#)

- <https://syrjinta.fi/documents/25249352/34268331/Turvallinen+koulu+on+vapaa+h%C3%A4irinn%C3%A4st%C3%A4.pdf/0a7d549b-8567-971a-da1d-bd7dcd c8fed1/Turvallinen+koulu+on+vapaa+h%C3%A4irinn%C3%A4st%C3%A4.pdf?t=1678868483542>

